

MODERN VE GELENEKSEL YAŞAMIN SİNEMA DİLİYLE ANLATIMI: “PERFECT DAYS” ÖRNEĞİ

Yusuf DEVRAN*
Ahmet Tarık BİLGE**

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 04.01.2025 Kabul Tarihi: 27.02.2025

* Prof. Dr., İstanbul Ticaret Üniversitesi,
İletişim Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümü,
yusufdevran@gmail.com,
ORCID: 0000-0001-6430-1943.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Ticaret
Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sinema
Tezli YL Programı,
ahmettarikbilge@gmail.com,
ORCID: 0009-0004-0973-5078.

Atıf: Devran, Y. ve Bilge, A.T. (2025). Modern ve Geleneksel Yaşamın Sinema Diliyle Anlatımı: “Perfect Days” Örneği. Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları Dergisi, 8(1), 169-188.

- Bu makalenin yazarları, makalede araştırma ve yayın etiğine uyulduğunu beyan etmiştir.
- Etik kurul raporu bilgisi: Bu çalışma etik kurul raporu gerektirmemektedir.
- Yazarlar yayın katkı oranını 1. yazar (Yusuf Devran) %50, 2. yazar (Ahmet Tarık Bilge) %50 şeklinde beyan etmişlerdir.

Özet

Modernleşme, bireyin ve toplumun yaşam deneyimini sürekli değiştirip dönüştüren, dinamik ve akışkan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Modernleşmeyle birlikte geleneksel mekânların yerlerini yenileri almıştır. Kırsal ve tarım toplumunda yaşayan bireyler buharlı makinanın icadı ve akabinde ortaya çıkan sanayi toplumunda şehirlere göç etmek zorunda kalmışlardır. Bu süreçte geleneksel aile bağlarından kopan birey hiçbir aidiyet duygusu hissetmediği mekânlarda, tanımadığı kalabalıklar arasında yaşamını sürdürmek zorunda kalmış ve kendi gerçekliğine yabancılaşmıştır. Bu durum, bireyin hem sosyal hem de psikolojik anlamda bir boşluk içerisine düşmesine yol açmıştır. Film, modern yaşamda bireyin yalnızlığına odaklanarak ve geleneksel ile modern değerlerin kesişimini karakterlerin gündelik deneyimleri üzerinden inceleyerek sorgulayıcı bir bakış açısı sunuyor. Wim Wenders’in yönetmenliğini yaptığı, 2023 yapımı “Perfect Days” (Mükemmel Günler) filmi, modern ve geleneksel yaşamın ikili zıtlığı çerçevesinde insanın varoluşsal sorgulamalarını, yalnızlığını ve anlam arayışını ortaya koymaktadır. Filmde modern ve geleneksel yaşamın unsurları yer almaktadır. Bu çalışmada “Mükemmel Günler” filminin anlamı, mesajları ve amacı hem göstergebilim hem de söylem çözümleme yöntemiyle ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Modernleşme, Geleneksel Yaşam, Sinema.

EXPRESSION OF MODERN AND TRADITIONAL LIFE THROUGH CINEMA LANGUAGE: THE EXAMPLE OF "PERFECT DAYS"

Abstract

Modernization emerges as a dynamic and fluid phenomenon that constantly changes and transforms the life experience of the individual and society. With modernization, traditional spaces have been replaced by new ones. Individuals living in rural and agricultural societies were forced to migrate to cities with the invention of the steam engine and the industrial society that emerged subsequently. In this process, the individual who was separated from traditional family ties had to live in places where he felt no sense of belonging, among unfamiliar crowds, and became alienated from his own reality. This situation caused the individual to fall into a void both socially and psychologically. The film offers a questioning perspective by focusing on the individual's loneliness in modern life and examining the intersection of traditional and modern values through the characters' daily experiences. The 2023 film "Perfect Days" directed by Wim Wenders reveals man's existential questioning, loneliness and search for meaning within the framework of the binary opposition of modern and traditional life. The film includes elements of modern and traditional life. The study discusses the meaning, messages and purpose of the movie "Perfect Days" through both semiotics and discourse analysis methods.

Keywords: Modernization, Traditional Life, Cinema.

Extended Abstract

This article analyses the film "Perfect Days" within the framework of both semiotics and discourse analysis methods. Semiotics is a discipline that examines the meaning of iconic, symbolic or indexical signs in a written, spoken or visual text. In order to understand how the meaning of the film, which is the subject of this study, is constructed, the study evaluates the signs in the text within the framework of Ferdinand de Saussure's formulation of sign, signifier and signified. The second method used in the study is discourse analysis. Because discourse analysis reveals the intention of the author of the text, social problems, power relations, ideologies, social culture, historical situation, characteristics of the characters and social action etc. The study explains the film's discourse at a micro level, that is, in the context of words and sentences, and emphasizes the main message the director wants to give.

The purpose of this study is to unveil how traditional life changes with the modernization process is handled and processed through the language of cinema. For this reason, it discusses nature and city life through binary oppositions in the narrative flow of information. Again, based on the film, it also examines the loneliness of the individual in modern society. Besides, it is considered that the study can contribute especially to those who do academic studies on modernization, urbanization and traditional life. In the film, modernization is depicted with elements such as big city, multi-storey buildings, three-storey roads, speed, crowd, status, material wealth,

unhappiness, loneliness among crowds. In such a time, it is possible for the individual to discover the simple beauties of life, to catch the meaning, to get rid of loneliness and to build his own unique world in different worlds and be happy.

The job of the main character in the film is daily toilet cleaning. Routine toilet cleaning connotatively expresses modesty, duty ethics, order and inner peace. Inner peace, which is the connotative meaning of the act of cleaning, also functions as a signifier of a third-level meaning, the signified of this signifier, which is myth, is spiritual purification. The film's narrative is constructed as a flow of binary oppositions. While the film criticizes the modern society that focuses on consumption, it glorifies the peace and happiness provided by minimalist life. Again, as a reaction to the alienation brought by technology and modernization, natural life and the return to nature are glorified. The loneliness caused by modern life is overcome in the film by embracing nature, mingling with books and old music tapes, and eating at a familiar small restaurant. The director constructs his message by emphasizing the connotations of the modern and the traditional with the frames he used in the film. Hirayama has a watch, but he does not wear it on his wrist when he goes to work. With this choice, Hirayama expresses that he is against the time pressure of modernization.

It is possible to experience different lifestyles in the same time period. While some people are carried away by the current of modernization, others can easily create their own imagined world and live happily with inner peace by rejecting all the technological possibilities and opportunities offered by the modern age and disregarding the values it glorifies. The word 'perfect' in the title of the film means the best. In other words, it is stated that traditional lives are the best among all lifestyles.

The movie "Perfect Days", which allows the world to be read from the perspective of a character who lives in modern times but has adopted a uniquely simple life, compares modernization and traditional life using the audio-visual possibilities of cinema with its narrative style consisting of many layers, and reveals the results of modernity and the search for meaning in the face of these results. While an understanding of life where the moment is lived prevails in modern life, the past, present and future are considered together in traditional life. Modernization brings

concepts such as intense working hours, common areas, crowds, traffic, conflict, places lost in, lives built in high-rise apartments without a sense of belonging, fragmented family structure, the disappearance of all values, and the only valuable and valid being status and money to human life. However, as in the example of the movie, instead of disappearing in the crowd in big cities, individuals can very well produce spiritual inner peace and continue their lives happily by cooperating with nature, establishing a small and simple world for themselves.

GİRİŞ

Modernleşme birçok disiplinin olduğu gibi sinemanın da üzerinde durduğu kavramlardan biri olmuştur. Özellikle görsel anlatımın avantajını kullanabilen sinema modern ile geleneksel yaşamı yapısalcı bir yaklaşımla, ikili zıtlıkları da göstererek başarıyla ortaya koyabilmiştir. Modernleşme bütün bireylere daha iyi, 'çağdaş', kusursuz bir yaşam vaat etmiş ama bu pratikte pek de öyle olmamıştır. Geleneksel ile modern arasında sıkışan birey; modern dünyanın yığılıları, dev binaları, otobanları, lüks mekanları arasında yalnızlaşmış hem kendisine hem de çevresine yabancılaşmıştır. Yine de geleneksel insan, modern zamanlarda bir biçimde mutluluğunu sürdürme çabası içerisinde olmuştur. İşte "Mükemmel Günler" adlı film bir anlamda modern öncesi zamana göndermede bulunarak, modernleşme sürecinde bireyin farklı dünyalar içerisinde kendine özgü nasıl bir dünya kurabileceğine işaret etmektedir.

Filmin baş karakteri Hirayama'nın günlük yaşamı oldukça rutindir ama o, rutini her gün farklı bir heyecanla yaşamaktadır. Tek odalı ve banyosu olmayan evi, yer yatağı, kitapları, gözlüğü, müzik kasetleri, kol saati, iş elbisesi, evinin yanındaki içecek otomatı, içinde temizlik malzemeleri olan minik arabası, çalı süpürgesinin sesi, hamam, yemek yediği küçük ve sıradan mekanlar, fotoğraf makinası ve çektiği fotoğraflar... İşte Hirayama'nın dünyasındaki bütün eşyalar bunlardan ibarettir. Onu mutlu eden bu sade yaşam ve her gün işini en iyi şekilde ifa edebilme azmidir. Her sabah evinden dışarı ilk adımını attığında doğan güneşe bakınca hissettiği enerji, otomattan aldığı içeceği yudumlarken aldığı keyif, arabasında müzik dinlerken çıktığı yolculuk, parkta otururken yediği ufak sandviç, gökyüzünün eşsiz manzarası, çektiği fotoğrafları tasnif ederken zihninde çağrışan anlamlar... Bütün bunlar küçük ve sade dünyada mutlu olabilmek mi yoksa uçsuz bucaksız, dev gibi binalarda, lüks mekanlarda, televizyon

ekranlarının önünde, akıllı cep telefonlarının oradan oraya sürüklediği mecalarda, internetin sanal mekanlarında ve yığınların arasında günlük yaşamın aşırı hızı içerisinde bir an bile düşünmeden, etrafa bakmadan, hissetmeden yaşamak mı sorusunu gündeme getirmektedir. Hirayama, çok az konuşmasına rağmen jest, mimik ve ifadeleriyle tercih ettiği yaşamın sadelik içinde, bulduğu zenginlik ve anlam derinliğini izleyicisine yansıtmaktadır.

Günümüz sinemasında, semboller ve göstergeler aracılığıyla derin temaları işleyen filmler, izleyicilere farklı perspektifler sunmaktadır. “Mükemmel Günler” filmi de bu bağlamda, minimalist anlatımı ve zengin sembolik yapısıyla dikkat çekmektedir. Film, Tokyo’da umumi tuvaletleri temizleyerek yaşamını sürdüren Hirayama’nın günlük rutinleri ve iç dünyası üzerinden modern insanın yalnızlığını ve anlam arayışını ele alırken gelenekselle modern olan, ikili zıtlıklar şeklinde verilmekte ve bu fark izleyiciye olabildiğince basit bir şekilde sunulmaktadır. Bu zıtlıklar sadece görsel anlatımla değil, sözlü söylemlerle de aktarılmaktadır. Ağaçlar, kuşlar ve gökyüzü gibi göstergeler huzur ve içsel dengeyi simgelemektedir. Eski fotoğraflar geçmişe özlemi ve anıları; saatler ve zaman günlük rutinlerin belirli saatlere bağlı olmasını ve yaşamın döngüselliğini; hava durumundaki değişimler karakterin duygusal durumunu, tuvaletler toplumda göz ardı edilen mekanlar olarak, değersiz görülen şeylerde bile anlam ve güzellik bulunabileceğini; müzik kasetleri ise nostaljiyi ve geçmişe bağlılığı ifade etmektedir.

Bu makalede, “Mükemmel Günler” adlı film hem göstergibilimin hem de söylem çözümlemesinin kavramları çerçevesinde analiz edilmektedir. Göstergibilim yazılı, sözlü veya görsel bir metindeki ikonik, sembolik veya belirtisel göstergelerin anlamını inceleyen bir disiplindir. Bu çalışmaya konu olan filmin anlamın nasıl inşa edildiğinin anlaşılabilmesi için göstergibilimsel bir perspektiften ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle metindeki göstergeler Ferdinand de Saussure’ün gösterge, gösteren ve gösterilen formülasyonu çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Çalışmada kullanılan ikinci yöntem ise söylem çözümlemesidir. Çünkü söylem çözümlemesi metnin yazarının niyetini, sosyal problemleri, güç ilişkilerini, ideolojileri, toplumsal kültürü, tarihsel durumu, karakterlerin niteliklerini ve toplumsal

eylemlerini... vs. ifşa etmektedir. Bu çalışmada filmin söylemi mikro düzeyde yani sözcük ve cümle bağlamında değerlendirilmekte ve özellikle şu sorulara cevap aranması amaçlanmaktadır:

1. Filmde modern yaşam ve geleneksel yaşam hangi göstergelerle anlatılmaktadır?
2. Filmin inşasındaki, doğa-şehir gibi, ikili zıtlıklar nelerdir?
3. Göstergelerin zihinlerde çağrıştırdığı gösterilenler nelerdir?
4. Hirayama'nın sade yaşamı ve rutinleri hangi göstergelerle inşa edilmiştir?
5. Film, modern toplumdaki bireyin yalnızlığını ve yabancılaşmasını nasıl yansıtmaktadır?

Çalışmanın özellikle modernleşme, kentleşme ve geleneksel yaşama dair konularda akademik çalışmalar yapanlar için katkı sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

1. Modernleşme ve Geleneksel Yaşam

Anthony Giddens "Modernliğin Sonuçları" adlı eserinde modernliğin, 17. yy' da Avrupa'da başlayan ve sonraları neredeyse bütün dünyayı etkisi altına alan toplumsal yaşam ve örgütlenme biçimi olduğuna işaret etmektedir (Giddens, 1994, s. 9). Bu yaşam biçimi köklü değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Bu nedenle Marshall Berman "Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor" adlı eserinde modernleşmeyi, insanların ve toplumların sürekli bir dönüşüm ve yenilenme içinde olduğu bir dünyadaki yaşama deneyimi olarak tanımlanmıştır (Berman, 1982, s. 15). Peter Childs ise modernitenin dönüşüm sürecinin karakteristik özelliklerini, ayrışma ve yeniden yapılanma, parçalanma ve hızlı değişim, kalıcı olmama ve güvensizlik olarak sıralamaktadır (Childs, 2008, s. 16).

Modernite ile alakalı bu değerlendirmeler, daha önceki hayatın nasıl olduğu sorusunu da beraberinde getirmektedir. Modernite öncesi toplumlar, nüfusun çoğunluğunun tarım ile uğraşarak hayatını idame ettirdiği geleneksel tarım toplumlarıdır. Buharlı makinanın icat edilmesi neticesinde ortaya çıkan sanayi toplumlarında ise bireylerin fabrikalarda, ofislerde ya da dükkanlarda çalıştığı

görülmektedir. Bu gelişmeler neticesinde kırsal kesimde yaşayan insanların büyük bir çoğunluğu fabrikaların bulunduğu kasaba ve kentlere göç etmek durumunda kalmıştır. Geleneksel yaşamda sıkı aile bağları, geleneksel değerler, kişisel bilgi birikimi, egemen çevre kültürü önemliyen şehirleşme ve kentlere göç neticesinde geleneksel değerler ve aile bağları zayıflamış, bireyler hiç tanımadığı yığınların bir parçası haline gelmiş ve aidiyet duygusunu yitirmiştir. Bu nedenle Giddens, günümüzde akrabalık ilişkilerinin, halen önemini korusa da artık toplumsal bağların taşıyıcıları olmadığını ifade etmektedir (Giddens, 2012, s. 74).

Fabrikalardaki seri ve yoğun üretim mesai, iş zamanı ve boş zaman gibi ayrımı ortaya çıkarmıştır. Sanayileşme sürecinde iş zamanının yaşamın çok büyük bir kısmını kapsamaması nedeniyle işçi ayaklanmaları ortaya çıkmıştır. Gelişen ve büyüyen burjuvazinin, erkek işçi sayısının yetersiz kalmasının bir sonucu olarak, kadınları da istihdam etmesi aile yapısını derinden etkilemiştir. Bu süreçte topluma, kendisine ve ürettiklerine yabancılaşan birey giderek yalnızlaşan bir yapının içinde iyice sürüklenmiştir. Ayrıca ürettiğini satın almaktan da uzak kaldığı için umudu ve mutluluğu azalmıştır. Filmdeki protagonist karakter Hirayama bu sorunlara alternatif çözümler önermesi bakımından oldukça önemlidir.

Buharlı makineler ile çalışan gemilerin inşasıyla birlikte coğrafi keşifler yapılmış ve bu keşiflerden elde edilen bilgi ve birikim başka bölgelerde yaşayan bireylere aktarılmıştır. Bunun neticesinde toplumlar birbirinden haberdar olmuş ve etkileşime geçmiştir. Matbaanın icat edilmesiyle birlikte, insan merkezli bakış açısı etkili olmaya başlamıştır. Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ise aydınlanma çağı ve sonrasında gelişecek Rönesans ve reform adımlarını iyice tetiklemiştir.

Modernleşmenin en önemli unsurlarından biri de bilimin ve teknolojinin hızlı bir şekilde ilerlemesiyle akıl merkezli pozitivist paradigmanın ön plana çıkmasıdır. Modernizm bir tabu kırıcı olarak fizik ve metafiziği birbirinden tamamen ayırarak, deney ve gözlem ile ölçümlenemediği şeyi yok saymıştır. Kutsal olanın bilimsel sayılmadığı bu dönemden hareketle Nietzsche tanrının öldüğünü ileri sürmüştür (Nietzsche, 2004, s. 105, 135)

Marshall Berman Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor isimli eserinde modernleşmeye dair bir taraftan bilimsel gelişmelerin hızı ve yoğunluğuna değinirken diğer taraftan da toplumsal çürüme ve özün yitirilmesine dikkat çekmektedir. Doğayla birlikte yaşamak yerine ona hükmetmeye çalışan insanın diğer insanlara ya da kendi lanetine köle olmasından yakınarak yaşadığımız günlerde her şeyin kendi karşıtına gebe olduğuna dikkat çekmektedir (Berman, 2012, s. 34).

Berman modernleşmenin olumlu ve olumsuz yönünü ise şu şekilde özetlemektedir (Berman, 2012, s. 11):

“Modern olmak kendimizi, bize serüven, iktidar, haz ve ilerleme ve bunların yanı sıra kendimizi ve dünyanın dönüşümünü vaat eden ama aynı zamanda sahip olduğumuz bildiğimiz her şeyi imha etme tehdidinin bulunduğu bir ortamda bulunmamız demektir. Modern ortamlar ve deneyimler her tür coğrafi ve etnik sınırları, sınıf ve ulus sınırlarını, din ve ideoloji sınırlarını boylamasına keser. Bu anlamda modernitenin bütün insanlığı birleştirdiği söylenebilir ama bu birlik paradoksal bir birliktir. Umutsuzluğun bir birliği. Hepimizi dur durak bilmeyen bir çözülme ve yenilenme, mücadele ve çelişki, ikirciklilik ve ıstırap girdabına akıtır. Modern olmak Marx’ın ifadesiyle katı olan her şeyin buharlaştığı bir evrenin parçası olmaktadır.”

Kısaca modernleşme, bir taraftan pozitif bir yenilik getirirken diğer taraftan insanlık için karmaşık ve paradoksal sonuçlar doğurmuştur. Geleneksel yaşam ise, zamanla kültürel birikimlerin oluşturduğu değerler manzumesi olarak varlığını sürdürmektedir.

2. Modernleşme Bağlamında “Mükemmel Günler” Filminin Analizi

Wim Wenders imzalı, 2023 yapımı, “Mükemmel Günler” filmi çekimleri Japonya’da yapılmış, modernleşmenin insan hayatına ve yaşam tarzlarına etkilerini, sinema diliyle anlatan bir filmidir. Filmin başrol oyuncusu olan Koji Yakusho, Hirayama karakterini canlandırmış ve Cannes Film Festivalinde En İyi Erkek Oyuncu ödülünü kazanmıştır (The Tokyo Toilet, 2024).

Wim Wenders, Japonya'ya yönelik belirgin bir ilgi duymaktadır. Bu ilgi Yasujiro Ozu'nun sinema mirasından kaynaklanmaktadır. Wenders, Ozu'nun filmlerinde yansıtılan naif ve durağan Japon yaşam biçiminin modern Tokyo'da ne ölçüde varlığını sürdürdüğünü araştırırken, bu dönüşümü kendi sinema diliyle belgelemiştir. Ancak Wenders, Ozu'nun estetik anlayışında yer alan "olduğu gibi" anlatısına ulaşmanın zorluklarını fark ederek, Japonya'yı yalnızca bir nostalji kaynağı olarak değil, değişim ve dönüşümün izlerini taşıyan bir kültürel mekân olarak ele almıştır. Tokyo sokaklarını keşfederken, Ozu'nun sinematografik mirasını sürdürme çabasının, kaçınılmaz biçimde modernite ile yüzleşmek anlamına geldiğini gözlemlemektedir. (Usbütün, S., 2016, 3, s. 95)

Filmde umumi tuvaletleri temizlemeyi kendisine meslek olarak seçmiş bir karakter toplum tarafından göz ardı edilmiş bu mekanlarda, özenli ve disiplinli çalışma duruşuyla ilgiyi üzerine çekerek izleyicisine ilham vermektedir. Marcel Duchamp'ın bir pisuvarı imzalayarak sanat eseri niteliğinde sergilemesinden sonra Wim Wenders'in "Mükemmel Günler" filmi dikkat çekici bir örnek oluşturmaktadır. Zira filmdeki protagonistin özenli yaklaşımı, kentteki umumi tuvaletlerin sanat eseri benzeri bir statü kazanarak anlam üretmesine imkân tanımaktadır (Tomkins, 1996, s. 186). Film, geçmiş ve geleceği hakkında pek de bilgi bulunmayan protagonistin günlük rutinleri eşliğinde uyanıp işe gitmesiyle başlamaktadır. Arkasından iş arkadaşının işe geç kalmasıyla devam etmektedir. Buradaki "Trafik vardı geç kaldım" monoloğu ilginçtir. Daha ilk andan modernleşmenin eleştirisi yapılmakta ve izleyici işini üstünkörü olarak yapan karşıt karakterle tanıştırılmaktadır. Esasında film bu iki işe gelme biçimi ve iş ahlâkı arasında dalgalanmaktadır. Modern hayatın koşturmacası karşısında sade ve düzenli yaşamın mümkün olduğuna ve hayatın bizâtihi kendisinin bir armağan olduğuna kanaat getiren Hirayama, yaprakların arasından süzülen güneş ışınlarına hayretle bakmanın değerli olduğunu ve şimdiki yaşamın kıymetini anlatmaktadır.

"Mükemmel Günler" filmi, başrol oyuncusunun hayatının bir kesitini izleyiciye gösterse de izleyici olarak modernleşen hayatın içinde özlemlere ve varoluşsal sorgulamalara ayna tutmaktadır. Bu anlamıyla izleyicinin kendisinden parçalar bulmasına imkân tanımaktadır. Hirayama karakteri rutin olarak kitap okumak ve müzik dinlemek suretiyle yaşamsal motivasyon kazanmakta ve izleyicisine modern

hayat karşında sade yaşamın zenginliğine imrendiren bir kesit sunmaktadır. Filmde yan karakterlerle kurulan ilişkiler, Hirayama'nın iç dünyasını, geçmişini ve dönüşümünü anlamamıza yardımcı olmaktadır. Yeğeni Niko ve genç asistanı Takashi, onun rutinine hareketlilik ve duygusal derinlik katarken, kız kardeşi Keiko, Hirayama'nın yaşam tarzını sorgulayan yaklaşımıyla aile içi gerilimleri ve sosyoekonomik farklılıkları ortaya koymaktadır. Bu noktada izleyiciler Hirayama karakterinin bu düzeninin bir tercih ya da daha manevi bir duruş olduğunu anlamaktadır. Tasarladığı hayat bu yaşam standartlarının düşürülmesiyle gelen mutluluk değildir, aksine mutluluk arayışı için arınma ve yaşamın değerlerine yolculuktur. Seyrin etkisiyle izleyici, kendi iç muhasebesini sorgulamakta ve neticesinde kişisel menkıbesini yeniden değerlendirmektedir.

3. Göstergelerin Çağrıştırdığı Anlamlar

Sinema eserlerinde yönetmenin kullandığı görsel semboller ve motifler, yüzeysel sunumun ötesine geçerek derin ve çok katmanlı mesajlar iletebilme gücüne sahiptir. "Mükemmel Günler" filmi, bu bağlamda zengin bir anlatı sunarak izleyiciyi düşünsel sürece davet etmektedir. Göstergebilim (semyoloji), göstergelerin anlamlarını ve bu anlamların nasıl inşa edildiğini inceleyen kritik bir disiplin olarak burada merkezi bir rol oynamaktadır. Göstergebilimin kurucusu Ferdinand de Saussure her bir göstergenin fiziksel bir boyutu (göstereni) ve zihinde çağrıştırdığı bir anlamı (gösterileni) olduğunu vurgulamıştır (Chandler, 2002, s. 18, 19). Filmdeki göstergelerin gösteren ve gösterilen ilişkileri aşağıdaki tabloda açık şekilde görülmektedir:

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Temizlik eylemi	Tuvaletleri dikkatle temizlemesi	Arınma ve saflık, Japon geleneğinde kutsal eylem
Yansımalar	Karakterlerin aynadaki görüntüleri	İçsel yolculuk ve öz farkındalık
Yaşayan doğa	Yaprakların arasından süzülen güneş ışınları- Komorebi	Doğal hayatın devamlılığı, her anın biricikliği
Kasetler	Müzik kaseti ve teyp	Analog olana duyulan güven ve yeterlilik hissi, geçmişin kıymetli bulunması

Gölge Oyunları	Üste gelen gölgelerin daha koyu olup olmadığı deneyi	Geçmişin biriktikçe yükünün artmaması
Kitap	Aya Koda'nın "Ağaçlar" Kitabı	Yaşamın sürekliliği ve doğa ile insanın birbirine yakınlaşması
Kitap	Patricia Highsmith "Eleven" Kitabı	Aile bağlarındaki kopukluk, çocuk ve anne arasındaki gerilim
Kitap	William Faulkner "The Wild Palms" Kitabı	Sessiz yaşamdaki özgürlük arayışları, iç içe giren hikayeler
Bitkilerin bakımı	Fidelerin sulanması	Kendisi dışındakine sorumluluk duyma, yaşatma ve içgüdü
Sabah rutinleri	Kişisel bakım	İşine ve çevresine olan saygı, hayata bağlılık
Kaset çalar ve teyp	Araçtaki ses sisteminin kullanılması	Analog yaşam tarzında seçimlerin kullanıcıya ait oluşu
Kardeşle karşılaşması	Kardeşiyle karşılaşma ve yüzleşme	Yaşam tarzlarının sorgulanması, Ailevi bağlar ve beklentiler
Evsiz adam	Ağaçlara sarılıp gölgesiyle dans eden adam	Toplumun görmezden geldiğine duyarlılık, modernizm karşısında çarenin doğada aranması
Umumi banyolar	Toplumun birlikte arınması	Temizliğin topyekûn arınma ile gerçekleşmesiyle anlam kazanması
Anıt	Park girişindeki kutsal anıt	Geleneklere ve dine bağlılık ile selamlama, hayata entegre olmuş bir yaşam tarzı olarak din
Rüyalar	Siyah beyaz analog rüya görüntüleri	Bilinçaltı, içsel çatışmalar ve geçmişin izleri
Bilinmeyenle oyun	X-O-X oyunu	Küçük oyunlarla mutluluk bulma çabası, hayata ve çevreye duyarlılık
Bisiklet	Geleneksel basit bir ulaşım aracı	Doğaya duyarlı, minimalist bağımsızlık
Uyarı Levhası	Temizlik esnasında kullanılan levha	Toplumun kurallara uymayışı tuvaletleri ve çalışanları hakir görmesi

Tablo 1: Filmdeki Göstergelerin Gösteren ve Gösterilenleri

Tuvaletleri dikkatle temizleyen karakterin eylemi, Japon kültüründe kutsal bir ritüel olan temizlik aracılığıyla arınma ve saflık arayışını simgelemektedir. Aynadaki yansımalar üzerinden içsel yolculuk ve öz farkındalık temaları işlenirken, yaprakların

arasından süzülen güneş ışınları (Komorebi) ile doğanın yaşamsallığı ve anın biricikliği vurgulanmaktadır. Müzik kasetleri ve teyp kullanımı, modern teknolojinin hızına karşı geçmişe ve analoga duyulan güveni yansıtarak nostaljik değerlere bağlılığı simgelemektedir.

Gölge oyunları aracılığıyla geçmişle hesaplaşma ve bugünle barışık olma temaları işlenmekte; gölge metaforu, bilinçaltının ve bastırılmış duyguların bir sembolü olarak kullanılmaktadır. Karakterlerin okuduğu kitaplar -örneğin Aya Koda'nın Ağaçlar kitabı veya Patricia Highsmith'in Eleven eseri- karakterlerin psikolojik ve duygusal durumlarına dair geçmiş yaşantılarına atıfta bulunarak anlatıya zenginlik katmaktadır. Bitkilerin bakımı ve fidelerin sulanması, karakterin kendisi dışındakilere karşı duyduğu sorumluluğu ve yaşatma içgüdüsünü ortaya koyarken, sabah rutinleri ve kişisel bakım sahneleri disiplin ve özsaygının bir göstergesi olarak sunulmaktadır.

Analog yaşam tarzında seçimlerin kullanıcıya ait oluşu, araçtaki kaset çalar ve teyp kullanımıyla vurgulanmasıyla bu durum dijital çağın getirdiği pasif tüketim alışkanlıklarına bir eleştiri niteliği taşımaktadır. Hirayama'nın Kardeşiyle karşılaşması, yaşam tarzlarının sorgulanması ve ailevi bağlar ile beklentilerin incelenmesine olanak tanırken, evsiz bir adamın doğayla bütünleşmesi modernleşmenin yabancılaştırıcı etkisine karşı dik bir duruş sergilemektedir. Umumi banyoların kullanımıyla toplumun birlikte arınması ve toplumsal uyum temaları işlenmekte; park girişindeki kutsal anıt ile geleneklere ve dine bağlılık vurgulanmaktadır.

Siyah beyaz analog rüya görüntüleri, karakterlerin bilinçaltını ve içsel çatışmalarını yansıtarak psikolojik derinliği artırmaktadır. X-O-X gibi küçük oyunlar aracılığıyla anın değerini bilme ve günlük yaşamda anlam arayışı temaları işlenmektedir. Bisiklet kullanımı, doğaya duyarlı ve minimalist bir yaşam tarzını temsil ederken, temizlik esnasında uyarı levhasının göz ardı edilmesi toplumun kurallara uymayıp ve emekçilere yönelik saygısızlığı eleştirmektedir.

4. Filmin İkili Yapısı: Geleneksel Yaşam Karşısında Modernleşme

"Mükemmel Günler" filminde yönetmen, mesajını daha güçlü bir şekilde iletebilmek amacıyla anlatı akışı içinde hem görsel öğeler hem de diyaloglar

aracılığıyla ikili zıtlıkları kullanmıştır. Bu kontrastlar, izleyicinin dikkatini sürekli kılarak seyir deneyimini zenginleştirmekte ve aynı zamanda anlatılmak istenen temaların alıcının idrakine sunulmasını kolaylaştırmaktadır. Filmde vurgulanan geleneksel yaşamın unsurları ile modernleşmenin sonuçları aşağıda görülmektedir:

Sessizlik	Gürültü
Sosyallik	Yalnızlık
Manevi Değer	Maddi Değer
Temiz Çevre	Kirli Çevre
Mütevazı Yaşam	Statü
Aile Dayanışması	Aile Parçalanması
Mutluluk	Mutsuzluk
Sakin Yaşam	Yoğun İş Temposu
Basit ama kendine has dil kullanımı	Eğitilmiş ama sıradan dil kullanımı
Geçmiş- Şimdi -Gelecek	Şimdi
Doğa ile uyumlu yaşam	Teknolojinin hakimiyetindeki yaşam
Halinden memnuniyet	Sürekli daha iyisini arayış
Özüne değer verme	Sınıf ve statüye değer verme
Analog	Dijital
İşini ciddiye alan	İşini üstünkörü yapan

Tablo 2: Filmdeki İkili Zıtlıklar

Analog ve dijital teknolojilerin etkileri, müzik kasetleri ve dijital platformlar üzerinden ikili bir zıtlık olarak sunulmuştur. Karakterlerin müzik dinlemek için teknolojinin farklı dönemlerine ait araçları kullanması, McLuhan'ın "araç mesajdır" prensibiyle vurguladığı gibi, bireylerin yaşam biçimlerini etkileyen şeyin araçların kendisi olduğunu ifade etmektedir (Stevenson, 2008, s. 200). Teknolojinin insan yaşamına entegrasyonu sonucu değişen yaşam tarzları, bu bağlamda kurulmak istenen temel zıtlığı oluşturmaktadır.

Yönetmenin anlatısı içinde ortaya koyduğu diğer ikili zıtlıklar, film boyunca karakterlerin deneyimleri ve etkileşimleri aracılığıyla somutlaşmaktadır. Örneğin, sessizlik ve gürültü arasındaki zıtlık, karakterin sakin ve içe dönük yaşam tarzıyla şehrin kaotik ve gürültülü ortamı arasındaki gerilimi yansıtmaktadır. Doğa ve kent ikilemi, protagonistin doğal ortamlarda huzur bulmasına karşın kentsel yaşamın getirdiği stres ve yabancılaşmayı göstermektedir. Manevi değerler ile maddi değerler

arasındaki çatışma, karakterin içsel doyumu maddi başarılarından ziyade manevi tatminlerde aramasında belirginleşmektedir.

Eski ve yeni teknolojilerin kullanımı, analog müzik kasetleri ile dijital cihazların karşılaştırılması üzerinden aktarılmakta ve bu da geleneksel ile modern yaşam biçimleri arasındaki farklara dikkat çekmektedir. Temiz ve kirli çevre zıtlığı, karakterin yaşadığı ve değer verdiği mekânların korunması ile kentsel kirliliğin yarattığı olumsuzluklar arasındaki ayrımı ortaya koymaktadır. Mütevazı yaşam ve statü arayışı arasındaki gerilim, karakterin sade bir yaşam sürme tercihine karşılık toplumun statü ve başarı odaklı beklentilerini yansıtmaktadır.

Aile dayanışması ve aile parçalanması teması, karakterin aile ilişkilerindeki kopukluklar ve bu durumun yarattığı duygusal etkiler üzerinden işlenmektedir. Mutluluk ve mutsuzluk zıtlığı, karakterin basit zevklerde bulduğu mutluluğa karşın diğer karakterlerin tatminsizliklerini göstermektedir. Sakin yaşam ile yoğun iş temposu arasındaki çatışma, modern yaşamın getirdiği hızlı tempoya karşı karakterin yavaş ve anlamlı bir yaşam sürme isteğini vurgulamaktadır.

Halinden memnuniyet ile sürekli daha iyisini arayış arasındaki çatışma, karakterin mevcut durumundan memnun olması ve diğerlerinin bitmek bilmeyen bir tatminsizlik içinde olmalarıyla somutlaşmaktadır. Özüne değer verme ve sınıf ile statüye değer verme zıtlığı, karakterin kendi içsel değerlerini ön plana çıkarmasına karşılık toplumun maddi başarıları yüceltmesini eleştirmektedir. İşini ciddiye alan ve işini üstünkörü yapan karakterlerin karşılaştırılması, profesyonel etik ve sorumluluk bilincine vurgu yapmaktadır.

Bu ikili zıtlıklar, filmdeki temaların derinleşmesine ve izleyicinin karakterlerin iç dünyalarını daha iyi anlamasına katkı sağlamaktadır. Yönetmen, bu zıtlıkları kullanarak modern toplumun sorunlarını, bireyin teknoloji ve doğa ile olan ilişkisini, aile ve sosyal bağların önemini eleştirel bir bakış açısıyla sunmaktadır.

5. Modernleşme ve Kentleşmeye Dair Söylemler

Dil, bir anlam taşıyıcısı ve göstergeler dizgesi olarak, bireylerin seçimleri ile uzam ve zaman tarafından belirlenen karmaşık bir sistemdir (Bloor ve Bloor, 2007, s. 2, 7). Dilin kullanım biçimi öznenin söylemini ifade etmektedir. Yani söylem, dilsel eylemde bulunma biçimidir. Bu anlamıyla sadece kullanılan dil değil, aynı zamanda kurulan iletişim de dilbilimsel kurallar ve gelenekleri kapsamaktadır (Devran, 2010, s. 25). Sözgelimi bir kitap yazarının, film yönetmeninin ve şiir şairinin söylemidir. Bu söylemler, öznenin niyetini ve amacını ortaya koymaktadır.

Filmde yer alan söylemler ve yönetmenin amacı aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bu söylemlerde ayrıca niyetler, güç ilişkileri, ideoloji ve karakterlerin özellikleri açıkça görülmektedir. Şöyle ki;

Söylem	Açıklama
Mükemmel Günler	Geçmiş günlerin en iyisi olduğu ve geçmişe özlem
Üzgünüm, trafik vardı.	Kentleşmenin sonucu bu
Gündüz vardiyalarından nefret ediyorum.	Sanayileşme ve yoğun çalışma yaşamı
Her yerde kustumuk oluyor.	Bakımsız kentler ve kentlere sahip çıkmama
Boşuna zahmet etmeyin, Mr. Hirayama. Sonra tekrar kirlenecek.	Kentlere sahip çıkmama duygusu
Annen seni arıyor! Nerelerdesin? Her yere baktım! Fazla uzağa gitme demedim mi? Tüm parkı dolaştım.	Uzaklık ve kalabalık içinde kaybolma
Şef Hirayama, ...bu işi gerçekten seviyor musunuz? Kendinize özel eşya ve araç gereçleriniz var. Bu kadar zor bir işte nasıl çalışabiliyorsunuz? Cevap vermek zorunda değilsiniz. Sadece merak ettim.	Aşağılama, küçük görme
Tabii! Kasetlerin sesi harika! İlk defa kasetten dinliyorum. İlkler her zaman iyidir!	Eski olan kaliteli
Barda ekstra vardiyam var.	Kapitalizm ve yoğun çalışma temposu

Ben hala maaşımı bekliyorum. Bay Hirayama, bu benim için çok önemli. Artık para olmayınca insanlar aşık da olamıyor. Ne hale geldi bu Dünya? Modern çağ dedikleri bu mu?	Paran varsa değer var, yoksa kıymetsizsin
Analoglar tekrar popüler oldu. Bunlar çok para edebilir. Bu da 8000 eder.	Analog dijitale karşı. Analog değerli
Nerden buldun bu kasetleri? Özellikle 70'ler ve 80'ler.	Eskiye muhafaza etme
Uzun süredir görüşmüyorduk. Nasılsın?	Çevreden izole yaşam
Sıkı çalışmandan ötürü!	Yoğun iş yaşamı
Günlük kelimeleri tercih ediyor, ama yine de özel hissettiriyor	Eğitimsiz ama özel.
Bu aralar ne okuyorsunuz? Aya Koda "Trees".	Doğaya duyulan ilgi
Biz hiç o kadar almadık. Bu doğru değil. Burada hepimiz eşitiz, değil mi? "Eşitlik" kelimesini sözlükten kontrol etmem gerek.	Eşitlik yok
Telefonumdan bunu çalabilir miyim? Spotify'da var mıdır? Bir fikrim yok.	Eski jenerasyon ile yeni jenerasyon arasındaki kopukluk
Bahsettiğin dükkân. O bir dükkân değil. Aaa, o!	Teknolojiye duyarsızlık ve teknolojiden uzak kalma
Bundan mı bahsediyorsun? Kameram bayağı eski.	Teknolojik kopukluk
Hatırlamadın değil mi? Bu ağaç senin arkadaşın mı? Arkadaş mı? Öyle mi? Öyle. Benim arkadaşım... O ağaç.	Doğa ile dayanışma
Teşekkür ederim. Dayı, annemle neden anlaşamıyorsunuz? Ne zaman senden bahsetsem... ..konuyu değiştiriyor. Demek öyle.	Aile bireyleri arasındaki kopukluk, ayrışma. Samimiyetin olmayışı
Annenle kavga mı ettin? Öyle bir şey. Sık sık evden kaçır mısın böyle? Bu ilk defa.	Aile içi huzursuzluk, mutsuzluk
Her zaman seninle kalmayı planlamıştım.	Huzuru arama
Sen ve annem birbirinize hiç benzemiyorsunuz. Nasıl yani? Senin ve bizim farklı dünyalarda yaşadığımızı söyledi. Muhtemelen doğru. Öyle mi?	İki farklı dünya. Elit yaşam- sade yaşam

Bu dünya birden fazla dünyayı içinde barındırıyor. Bazıları birbiriyile bağlantılı, bazıları ise değil. Benim dünyam.....ve annenin dünyası oldukça farklı.	Aynı dönemde de yaşasalar zengin ve sıradan yaşayanın dünyaları farklı
Peki benim dünyam? Ben hangi dünyadayım? Farklı dünyalar.	Yeni jenerasyon ise dünyasını tarif edemiyor
Sonra, sonradır. Yani... ne zaman? Sonra, sonradır. Şimdi ise, şimdi	Modern hayatta şu an vardır. Yaşam anda yaşanır ve yarın yoktur
Kardeşim. Uzun zaman oldu. Demek burada yaşıyorsun? Küçük düşürmek için demedim.	Aşağılama, düşük görme ve acıma
Niko, eşyalarını topla. İstemiyorum!	Çocuk da sade ve sıcak ilişkilerin olduğu yaşamı tercih ediyor
Babamız.....artık hiçbir şeyi hatırlayamıyor. Onu huzurevinde ziyaret edecek misin?	Modern yaşamda düşen insanın gideceği yer huzurevidir. Aile dayanışması olmadığı için ailesi ona ilgisizdir.
Tuvalet temizlediğin doğru mu?	Aşağılama

Tablo 3: Filmdeki Söylemlerin Amaçları ve İşlevleri

Filmdeki söylemler yoruma ihtiyaç duymayacak şekilde hakikate dair söylemsel gerçeği ortaya koymaktadır. Sözgelimi "Tuvalet temizlediğin doğru mu?" sorusu, ana karakterin mesleğinin toplumsal algısını ve aile yapısıyla olan ilişkisini yansıtmaktadır. Benzer biçimde, "Hiç yalnız hissetmiyor musun?" sorusu, karakterin içsel yalnızlığını ve toplumsal bağlamda yaşadığı izolasyonu vurgulayarak, modern kent yaşamının birey üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. Ya da "Barda ekstra vardiyam var" söylemi, yoğun çalışma temposunun birey üzerindeki etkilerine ve ekonomik koşulların yaşam biçimlerine yansımalarına dikkati çekmektedir.

SONUÇ

Modern zamanlarda yaşasa da kendine özgü sade bir hayatı benimsemiş karakterin perspektifinden dünyanın okunabilmesine imkân sunan “Mükemmel Günler” filmi, pek çok katmandan oluşan anlatım biçimiyle, sinemanın görsel ve işitsel imkânlarını kullanarak modernleşme ve geleneksel yaşam kıyaslaması yapmakta, modernliğin sonuçları ve bu sonuçlar karşısında anlam arayışlarını ortaya koymaktadır. Modernleşme şehrin yüksek binaları, üç katlı yolları, hız, kalabalık, statü, maddi varlık gibi nosyonlar ve toplumdaki bireyin yalnızlığı, anlam arayışını ve yaşamın basit

güzelliklerini keşfetme çabası ile yansıtmaktadır. Filmin ana karakterinin işi günlük tuvalet temizliği eylemidir. Rutin tuvalet temizliği yan anlam olarak mütevazılığı, vazife ahlâkını, düzeni ve iç huzuru ifade etmektedir. Temizlik eylemin yan anlamı olan iç huzur, aynı zamanda üçüncü düzey bir anlamın göstereni olarak işlev görmekte, bu gösterin gösterileni ki bu mittir, ruhsal arınmadır.

Filmin anlatısı ikili zıtlıkların akışı şeklinde inşa edilmiştir. Bu anlamda tüketim odaklı modern toplum eleştirisi yapılırken minimalist yaşamın verdiği huzur ve mutluluk ise yüceltilmektedir. Yine teknolojinin ve modernleşmenin getirdiği yabancılaşmaya karşı bir tepki olarak doğal yaşam ve doğaya dönüş yüceltilmektedir. Modern yaşamın idealize ettiği yalnızlık filmde doğa ile buluşarak, kitaplarla ve eski müzik kasetleriyle haşır neşir olarak ve hep tanıdık küçük restoranda yemek yemek suretiyle aşılmaktadır.

Yönetmen filmde kullandığı karelerle modern ve geleneksel olana dair çağrışımları öne çıkararak mesajını inşa etmeye çalışmıştır. Hirayama'nın saati vardır ama işe giderken saatini koluna takmamaktadır. Bu tercihle Hirayama kendisini modernleşmenin zaman baskısına karşı geldiğini ifade etmektedir.

Aynı zaman diliminde farklı yaşam biçimlerini tecrübe edinmek mümkündür. Kimisi kendisini modernleşmenin akıntısına kaptırırken, kimileri ise kendi tahayyül ettiği dünyayı pekâlâ kurup, iç huzurla mutlu biçimde yaşayabilir hem de çağın sunduğu bütün teknolojik imkân ve fırsatları elinin tersiyle iterek; yücelttiği değerleri hiç sayarak. Filmin adında geçen mükemmel sözcüğü en iyisi anlamına gelmektedir. Yani geleneksel yaşamların bütün yaşam biçimleri arasında en iyisi olduğu ifade edilmektedir.

Söylemlerde modernleşmenin insan yaşamına getirdiği trafik sorunu, sürekli çalışma, kentleri sahiplenmeme ve özen göstermeme, kalabalıklar, uçsuz bucaksız ve bireyin içinde kaybolduğu mekanlar, geniş caddelerden mesai yapmak üzere işe gidip gelen, yüksek apartmanlarda aidiyet duygusundan uzak kurulan hayatlar, parçalanmış aile yapıları, bütün değerlerin yok olması, tek kıymetli ve geçerli olanın statü ve para olduğu ve de mutsuzluk... gibi hususlara vurgu yapılmaktadır. Modern hayatta anın

yaşandığı bir yaşam anlayışı hakimken geleneksel yaşamda geçmiş, şimdi ve gelecek birlikte mütalaa edilmektedir. Bireyler büyük kentlerde kalabalık içinde yok olmak yerine doğa ile dayanışarak, kendisine küçük ve sade dünya kurarak pekâlâ manevi iç huzur üretilip mutlu bir biçimde yaşamını sürdürebilir.

KAYNAKÇA

- Berman, M. (2012). *Katı olan her şey buharlaşıyor*. İletişim Yayınları.
- Bloor, M., & Bloor, T. (2007). *The practice of critical discourse analysis*. Hodder Arnold.
- Chandler, D. (2002). *Semiotics: The basics*. Routledge.
- Childs, P. (2008). *Modernism*. Routledge.
- Devran, Y. (2010). *Haber söylem ideoloji*. Başlık Yayın Grubu.
- Giddens, A. (1994). *Modernliğin sonuçları*. Ayrıntı Yayınları.
- Giddens, A. (2012). *Sosyoloji*. Kırmızı Yayınları.
- Nietzsche, F. (2004). *Şen bilim*. Say Yayınları.
- Stevenson, N. (2008). *Medya kültürleri: Sosyal teori ve kitle iletişimi*. Ütopya Yayınevi.
- The Tokyo Toilet. (2024, Kasım). *Perfect days*. The Tokyo Toilet. Erişim adresi: https://tokyotoilet.jp/downloads/PERFECTDAYS_EN_230516.pdf
- Tomkins, A. (1996). *Duchamp: A Biography*. Henry Holt and Company.
- Usbütün, S. (2016). *Wenders'in İmgeler Dünyasına Tokyo-Ga Üzerinden Yolculuk*. *Sekans Sinema Kültür Dergisi*, e3, 94-104